

Forskrift om rammeplan for treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. mars 2013 med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005 nr. 15 § 3-2 annet ledd.

§ 1 VIRKEOMRÅDE OG FORMÅL

Forskriftens virkeområde er treårige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag; Formgivning, kunst og håndverk; Kroppsøving og idrettsfag og Musikk, dans og drama, som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1. Forskriften definerer de nasjonale rammene for de 3-årige faglærerutdanningene for grunnopplæringen.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag som er integrert, profesjonsrettet og forsknings- og erfaringsbasert. Utdanningen skal være av høy faglig kvalitet og med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, fag og praksis. Utdanningene skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.

Faglærerutdanningene skal sikre at kandidatene kan videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk og flerkulturelt samfunn. Utdanningen skal ivareta ulike perspektiver knyttet til likestilling og det flerkulturelle samfunn, og skape forståelse for en skole som er inkluderende for alle elever, uavhengig av deres forutsetninger og sosiale, kulturelle og språklige bakgrunn.

Faglærerutdanningene skal kvalifisere til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk. Kandidaten må kunne bruke elementer fra samisk kultur innen sitt fagområde.

§ 2 LÆRINGSUTBYTTE

Kandidaten skal etter fullført faglærerutdanning ha følgende helhetlige læringsutbytte, definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, som fundament for arbeid i skolen og videre kompetanseutvikling.

Utdanningen er på nivå 6 i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

KUNNSKAP

Kandidaten

- har grunnleggende pedagogiske kunnskaper, faglig dybde i eget fagområde og inngående fagdidaktiske kunnskaper i fagene som inngår i utdanningen
- har kunnskap om utviklingen av skolen som organisasjon og fagene som skole-, kultur-, og forskningsfag
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og rettigheter og plikter for elevene og skolen
- har bred kunnskap om klasse- og gruppeledelse, læringsmiljø og utvikling av gode relasjoner til og mellom elever

Forskrift om rammeplan for 3-årige faglærerutdanninger i praktiske og estetiske fag

- har bred kunnskap om arbeidsmetoder, læringsstrategier, læringsressurser og ulike læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, rammebetingelser og vurdering
- har kunnskap om individuell og skolebasert vurdering med vekt på utfordringene for vurderingsarbeidet i de praktiske og estetiske fagene
- har kunnskap om barn og unges oppvekstmiljø og barne- og ungdomskultur, livsløpsutvikling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn og unge i vanskelige situasjoner og om deres rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- kjenner til nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid og kunstnerisk utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen og de praktiske og estetiske fagene, og kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet

FERDIGHETER

Kandidaten

- kan, med utgangspunkt i styringsdokumenter og forsknings- og erfaringsbasert kunnskap, planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning, alene og i samarbeid med andre
- kan identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter
- kan bruke ulike uttrykk, former og teknikker i utøvende og skapende aktiviteter, reflektere over egen faglige utøvelse og justere denne under veiledning samt vurdere behov for HMS-tiltak
- kan tilrettelegge for utfoldelse, opplevelse og erkjennelse samt veilede og samarbeide med kolleger for å styrke de praktiske og estetiske dimensjonene i alle fag og i skolen som helhet
- kan motivere og veilede elevene, og tilpasse opplæringen til elevenes evner og anlegg, interesser og sosiale og kulturelle bakgrunn
- kan vurdere elevens læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- kan finne, vurdere, bruke og henviser til relevant forsknings- og utviklingsarbeid, kunstnerisk utviklingsarbeid og annet aktuelt fagstoff, og framstille dette slik at det belyser en problemstilling

GENERELL KOMPETANSE

Kandidaten

- har innsikt i relevante fag- og profesjonsetiske problemstillinger, og kan bidra i et profesjonelt fellesskap og til utvikling av skolen
- kan beherske norsk muntlig og skriftlig og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan inspirere til og legge til rette for entreprenørskap, nytenkning og innovasjon, og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- kan bidra til et godt samarbeid mellom skole og hjem og sammen med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig, delta i faglige diskusjoner innenfor fagområdet og dele sine kunnskaper og erfaringer med andre

§ 3 STRUKTUR OG INNHOLD FOR FAGLÆRERUTDANNING

Faglærerutdanningene skal kvalifisere for undervisning i de praktiske og estetiske fagene i grunnopplæringen og kulturskolen.

Faglærerutdanningene omfatter 120 studiepoeng i praktiske og estetiske fag og 60 studiepoeng i profesjonsfag. Fagdidaktikk, med et omfang på 30 studiepoeng, skal være integrert i fagene.

Profesjonsfag, fagdidaktikk, de praktiske og estetiske fagene og praksisopplæringen skal gå over alle tre årene i utdanningen.

Utdanningen skal organiseres på en måte som sikrer progresjon og sammenheng mellom de faglige elementene som inngår.

Profesjonsfaget skal ha et særlig ansvar for å ivareta sammenhengen mellom praktiske og estetiske fagområder, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. I profesjonsfaget inngår også vitenskapsteori og metode. Faget skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningen, være praktisk rettet, være et verdi- og dannelsesfag og gi studentene en felles identitet som lærer i skolen. Profesjonsfaget skal bidra til kunnskap om mangfoldet i elevenes bakgrunn og faglige forutsetninger, og bidra til at studentene utvikler kompetanse om barns og ungdoms utvikling, læring og om ungdomskultur.

I det tredje studieåret inngår en obligatorisk bacheloroppgave som utgjør 15 studiepoeng av profesjonsfaget. Oppgaven skal være profesjonsrettet og forankret både i profesjonsfaget og i aktuelle skolefag.

Praksisopplæringen skal tilsvare 70 arbeidsdager i praksisskolene. Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, og den skal være tilpasset faglærerutdanningenes fag og knyttet til ulike deler av skolens virksomhet. Studentene skal ha praksis både i grunnskolen og i videregående opplæring. Deler av praksis kan legges til kulturskole og annen opplæring og formidling knyttet til faglig og kulturelt arbeid med barn, unge og voksne. Den enkelte institusjon avgjør om studentene kan ha en mindre del av praksisopplæringen på egen arbeidsplass.

Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studentene får et internasjonalt perspektiv på studiet og lærerarbeidet. Institusjonene skal også legge til rette for at studentene kan ta deler av faglærerutdanningen i utlandet og skal fastsette vilkår for at studentene kan få godkjent oppholdet som del av fagstudiet og av praksisopplæringen.

§ 4 NASJONALE RETNINGSLINJER, KJENNETEGN OG PROGRAMPLAN

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene og indikatorer for hva som kjennetegner lærerutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for faglærerutdanningene med bestemmelser om faglig innhold, herunder inkludere samiske emner, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanen skal vedtas av institusjonens styre.

§ 5 FRITAKSBESTEMMELSER

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt etter denne rammeplanen, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 lov om universiteter og høyskoler. Fritak skal føres på vitnemålet.

§ 6 IKRAFTTREDELSE OG OVERGANGSREGLER

Forskriften trer i kraft straks. Institusjonene kan selv velge om de vil følge denne forskriften fra høsten 2013. Fra høsten 2014 må alle institusjoner som tilbyr treårig faglærerutdanning i praktise og estetiske fag følge denne forskriften.

Studenter som følger tidligere rammeplaner, har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 1. august 2018. Fra dette tidspunkt oppheves rammeplanene for de 3-årige faglærerutdanningene i Formgiving, kunst og håndverk, Kroppsøving og idrettsfag og Musikk, dans og drama, fastsatt 3. april 2003.